

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 154/19

Luxemburg, 12 december 2019

Arrest in zaak C-450/18

WA/Instituto Nacional de la Seguridad Social (Pensioentoeslag voor moeders)

De pensioentoeslag die Spanje toekent aan moeders die een arbeidsongeschiktheidspensioen ontvangen en twee of meer kinderen hebben, moet ook worden toegekend aan vaders die zich in een vergelijkbare situatie bevinden

In januari 2017 heeft het Instituto Nacional de la Seguridad Social (nationaal instituut voor sociale zekerheid, Spanje) (INSS) aan WA een pensioen wegens volledige en duurzame arbeidsongeschiktheid toegekend van 100 % van het basisbedrag. WA heeft tegen dit besluit bezwaar ingediend, met als argument dat hij volgens de Spaanse wet als vader van twee dochters een pensioentoeslag van 5 % van het initiële bedrag van dat pensioen had moeten ontvangen. Deze toeslag wordt toegekend aan vrouwen die ten minste twee kinderen hebben en op grond van het Spaanse socialezekerheidsstelsel een op premie- of bijdragebetaling berustend pensioen ontvangen, onder meer wegens duurzame arbeidsongeschiktheid. Het INSS heeft zijn bezwaar afgewezen en hierbij aangegeven dat de pensioentoeslag is voorbehouden aan in die omstandigheden verkerende vrouwen vanwege hun demografische bijdrage aan de sociale zekerheid.

WA heeft bij de Juzgado de lo Social n° 3 de Gerona (arbeidsrechtbank nr. 3 Girona, Spanje) beroep ingesteld tegen het afwijzingsbesluit van het INSS en gevorderd dat wordt vastgesteld dat hij recht heeft op de pensioentoeslag. De arbeidsrechter merkt op dat volgens de nationale wet dit recht wordt toegekend aan vrouwen die ten minste twee biologische of geadopteerde kinderen hebben, terwijl mannen die zich in dezelfde situatie bevinden dit recht niet hebben. Aangezien hij twijfels heeft over de verenigbaarheid van die wet met het Unierecht, heeft hij het Hof van Justitie een prejudiciële vraag gesteld.

In zijn arrest van vandaag **verklaart het Hof dat de richtlijn over de gelijke behandeling van mannen en vrouwen op het gebied van de sociale zekerheid¹ zich verzet tegen de Spaanse wet omdat mannen die zich in dezelfde situatie bevinden als vrouwen die recht hebben op de pensioentoeslag, dat recht niet hebben.**

Het Hof merkt op dat de Spaanse wet mannen met ten minste twee of meer biologische of geadopteerde kinderen minder gunstig behandelt. Deze minder gunstige behandeling levert directe discriminatie op grond van geslacht op, wat de richtlijn verbiedt.

Het Hof stelt namelijk vast dat de demografische bijdrage van mannen even noodzakelijk is als die van vrouwen, **zodat de demografische bijdrage aan de sociale zekerheid op zich niet kan rechtvaardigen dat mannen en vrouwen zich niet in een vergelijkbare situatie bevinden voor het toekennen van de pensioentoeslag.**

De Spaanse autoriteiten betogen dat de toeslag ook is opgevat als maatregel om het verschil te verminderen tussen het pensioen voor mannen en dat voor vrouwen van wie de loopbaan

¹ Richtlijn 79/7/EEG van de Raad van 19 december 1978 betreffende de geleidelijke tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen op het gebied van de sociale zekerheid (PB 1979, L 6, blz. 24).

onderbroken of verkort is doordat zij minstens twee kinderen hebben. Om dit verschil aan te tonen, wordt een grote hoeveelheid statistische gegevens verstrekt.

Wat dit doel betreft, wijst het Hof erop dat de Spaanse wet in ieder geval deels bedoeld is om vrouwen in hun hoedanigheid van ouder te beschermen. Zowel mannen als vrouwen kunnen echter deze hoedanigheid hebben, en de situatie van een vader kan vergelijkbaar zijn met die van een moeder waar het gaat om de opvoeding van kinderen. Statistische gegevens waaruit structurele verschillen in pensioenbedragen tussen vrouwen en mannen blijken, zijn dan ook niet voldoende ter onderbouwing van de conclusie dat vrouwen en mannen als ouder voor de pensioentoeslag niet in een vergelijkbare situatie verkeren.

Volgens het Hof valt de pensioentoeslag, gezien zijn kenmerken, niet onder de in de richtlijn vermelde uitzonderingen op het verbod van directe discriminatie op grond van geslacht.

Wat in de eerste plaats de uitzondering voor de bescherming van de vrouw wegens moederschap betreft, bevat de Spaanse wet geen enkel element dat een verband legt tussen de toekenning van de pensioentoeslag en het opnemen van zwangerschapsverlof of de nadelen die een vrouw in haar loopbaan ondervindt wegens afwezigheid van het werk tijdens de periode na de bevalling. Wat in de tweede plaats de uitzondering betreft op grond waarvan lidstaten de voordelen die op het gebied van ouderdomsverzekering zijn toegekend aan hen die kinderen hebben opgevoed en het verkrijgen van rechten op prestaties na tijdvakken van onderbreking van het werk wegens de opvoeding van kinderen van de werkingssfeer van de richtlijn kunnen uitsluiten, wijst het Hof erop dat de Spaanse wet de toekenning van de pensioentoeslag geenszins afhankelijk maakt van de opvoeding van kinderen of van de voorwaarde dat er sprake is van tijdvakken van onderbreking van het werk wegens de opvoeding van kinderen, maar alleen van de voorwaarde dat de betrokken vrouwen ten minste twee biologische of geadopteerde kinderen hebben en een op premie- of bijdragebetaling berustend pensioen ontvangen, in dit geval wegens duurzame arbeidsongeschiktheid.

Ten slotte **valt de pensioentoeslag ook niet onder artikel 157, lid 4, VWEU**, op grond waarvan de lidstaten, om volledige gelijkheid van mannen en vrouwen in het beroepsleven te verzekeren, maatregelen kunnen handhaven of aannemen waarbij specifieke voordelen worden ingesteld om de uitoefening van een beroepsactiviteit door het ondervertegenwoordigde geslacht te vergemakkelijken of om nadelen in de beroepsloopbaan te voorkomen of te compenseren. Met de pensioentoeslag wordt aan vrouwen namelijk slechts een aanvulling toegekend op het moment dat het pensioen wordt toegekend, zonder dat de problemen worden opgelost waarmee zij tijdens hun beroepsloopbaan kunnen worden geconfronteerd of dat de nadelen waarmee zij te maken krijgen, worden gecompenseerd.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170